

Colofon

DUIN, jaargang 41, nummer 1,
lente 2018

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg,
Annelies Boutellier, Jos Lap, Arjen Kok,
Frans Micklinghoff, Joost van Reisen,
Julius Röntgen.

Chef redactie

Antje Ehrenburg - antje-ehrenburg.nl

Hoofdredacteur

Arnoud van der Meulen

Fotoredacteur

Ronald van Wijk

Vormgeving en opmaak

René van Rossum
Puffin dtp & fotografie

Druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouwe vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonneementen € 60,-

Betalingen

NL38ASNB8804514132
© Stichting Duinbehoud
Nieuwe donateurs van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.

Bij de voorkant

Wulp
Foto: Jan Smit

Inhoud DUIN

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

6

De wulp op de Waddeneilanden

Wie kent niet de karakteristieke roep van de wulp in het voorjaar op de eilanden? Deze duinvogel broedt op de Waddeneilanden, maar hoe lang nog?

10

Kustbeleid bij gemeenten

Met de gemeenteraadsverkiezingen in zicht gaat Duinbehoud op verkenning: wat vinden de politieke partijen in de kustgemeenten van hun eigen kust?

18

Duinbehoud in Zuid-Holland

Wat doet Duinbehoud concreet voor de duinen? In een reeks artikelen geven we per regio een overzicht van de lokale uitwerking van onze visie, dit keer: Zuid-Holland.

2

Column

4

Dwars door de duinen

12

Museum Voorlinden

16

Duinen in beeld

22

Wandelen in Waterleidingduinen

24

Duinen bij Valkenisse

26

Mijn duin

28

Stuifduin

30

Recensies

32

Duinleven: Ze zijn er weer

Sponsors

DUIN wordt gesponsord door PWN, Dunea en Waternet. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.

Ze zijn er weer. Ze?

In 2017, begin april, moest ik enkele avonden in Den Haag zijn. De terugweg, over het duinfietspad van Scheveningen naar Noordwijk, gebruikte ik om de eerste nachtegalen en sprinkhaanzangers waar te nemen. Deze vogels komen vrijwel gelijktijdig uit het zuiden, beide zingen ook 's nachts. Dat jaar hoorde ik de sprinkhaanzanger als eerste, op 5 april al, en op 7 april de nachtegaal. Die dagen zeg je: ze zijn er weer: de nachtegalen, de sprinkhaanzangers. Maar van beide had ik er maar één gehoord. De weken erna nam het aantal waargenomen nachtegalen op dezelfde route op dezelfde tijd steeds verder toe: 5, 20, 40, 48, 60, 80 (inmiddels mei), en daar bleef het bij. En als deze getallen niet helemaal kloppen, komt dat doordat ik gewoon doorfietste en soms twijfelde of ik nog steeds dezelfde vogel hoorde of dat ik al bij een volgende zanger was aanbeland. In de weken daarna lieten deze vogels zich geleidelijk weer minder horen. Sprinkhaanzangers zijn minder talrijk: vier exemplaren op deze route was het hoogste. Het is uit deze getalletjes duidelijk: 'ze zijn er weer', dat klopt niet. De eerste keer was er maar één nachtegaal of één sprinkhaanzanger, en misschien nog een enkeling die zich toevallig stil hield toen ik langs reed. Die eerste heeft het voordeel de beste nestplaats uit te kunnen kiezen, maar

hij loopt het risico op koud weer zonder vindbare insecten. In mei laten de nachtegalen zich geleidelijk minder horen, omdat ze minder hoeven te concurreren met soortgenoten om vrouwtjes en nestplaatsen. Ze hebben het toch al druk genoeg met hun jongen.

'Ze bloeien nog: de rozen, de paardenbloemen, de viooltjes.' Dit wordt gezegd in het najaar, en ook nu gaat het natuurlijk om bescheiden aantallen vergeleken met hun topweken. Het duinroosje bloeide in 2017 met vele tientallen bloemen per vierkantemeter, over grote oppervlakten. Natuurlijk zie je in september nog die ene bloeier op tien meter. Welk deel (ver na een komma) is dit van alle duinroosbloempjes? Trouwens, vaak wordt dat een tweede bloei genoemd, maar als je oplet, is er na de hoofdbloei constant wel ergens een roosje te bewonderen. Het geluid van de sprinkhaanzangers is erg hoog. Toen ik in zeker jaar deze vogel maar niet hoorde, begon ik aan mijn gehoor te twijfelen. Tot ik er gelukkig weer een hoorde. Men zegt wel: gras- en boompiepers zingen nog hoger. Kijk maar overdag. •

Tekst: Peter van den Berg
Sprinkhaanzanger. Foto: René van Rossum